

SUT FİYATLARI NASIL OLUŞUYOR? YETERLİ MİDİR?

SUT fiyatları, SGK'nın çeşitli hizmetler için ödediği Sağlık Uygulama Tebliği fiyatlarıdır. İşlem bazında ya da paketler halinde tespit edilmiştir.

SUT Fiyatları Nasıl Hazırlanıyor?

Genelde, devlet ve üniversite hastanelerinden çağrılan klinik şefleri ve eğitim görevlileri bu fiyatları hazırlamaktalar. Bugüne kadar, kamu görevlisi niteliğindeki görevliler bu fiyatları tayin etmekteydi. Bu görevlilerin de, gerçek maliyetler konusunda yeterli birikime sahip oldukları söylenemez. Bu nedenle, **oluşan fiyatların gerçek maliyetlerle çok fazla ilişkili olduğunu söylemek oldukça zordur.** Hatta, çok sayıda dengesiz ve şaşırtıcı fiyatlar olduğunu gözlemlemekteyiz.

Kamu görevlilerinin ağırlıkta olduğu uzmanlar, kendi bilgileri ve deneyimleri çerçevesinde bu fiyatları hazırlıyorlar. Örneğin, kendi uzmanlık alanımız olan laboratuvar testleri yönünden konuya yaklaşırsak, **görevliler kendilerine firmaların teklif etmiş olduğu birim test fiyatlarını esas alıyorlar.** Bazen bu teklif fiyatlarını aynen SUT fiyatı olarak teklif ediyorlar, bazen de bunun %20 civarında fazlasını öneriyorlar. **Çoğunlukla, SUT fiyatı olarak ilan edilen fiyatların, kamu kurumlarının firmalardan aldığı birim ihale fiyatları ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.**

Bu fiyatlar personel maliyetlerini, kira, vergi giderlerini ve diğer bazı maliyetleri yansıtmıyor. Çünkü bu giderler kamu kurumlarında genel bütçeden karşılanıyor.

SUT Fiyatları, Gerçek Maliyetin Kaçta Kaçıdır?

Diğer bölümler için iddialı sözler etmek istemiyoruz. Ama, çeşitli bölümlerle ilgili yaygın şikayetler olduğunu biliyoruz.

Ancak **laboratuvar testleri için belirtmek gerekirse, kit giderleri laboratuvar toplam giderlerinin yaklaşık %28'ine karşılık gelmektedir.**

Yani, kamu kurumlarından gelen memur görevlilerin **SUT fiyatı olarak saptadıkları birim fiyatlar, gerçek maliyetlerin %28- %30'u civarındadır.** Gerçek maliyetlerin yaklaşık üste-dörtte birisine yakın durumdadır.

Başka bir faktör de, bu görevlilerin genelde **büyük hastanelerden geldikleri için, onlara verilen birim fiyatların, yüksek volüm nedeniyle daha da düşük olduğu gerçeğidir.**

Tüm bu yetersiz belirlemeye rağmen, laboratuvar testleri **SUT birim fiyatları 2006 yılında %80 oranında ayrıca bir kesintiye tabi tutulmuştur.** Bunu yapan da, Maliye Bakanlığı'dır ve nedeni de tasarruf sağlamaktır.

Böyle olunca da, SUT laboratuvar fiyatlarında maliyetten çok uzak komik fiyatlar ortaya çıkmıştır. 1.5 TL'ye boğaz, 2.5 TL'ye idrar kültürü, 2.9 TL'ye HbsAg testi gibi.

SUT Fiyatları Özel Sektör İçin Geçerli Olabilir mi?

SUT birim fiyatları, gerçekte kamu sağlık kuruluşları için belirlenmiştir ve onlar için geçerli olabilir. Çünkü kamu kuruluşlarının personel, kira, vergi gibi birçok giderleri subvansede edilmektedir.

Özel sağlık kuruluşlarına SUT fiyatlarını uygulamak ise olanaksızdır. Yine laboratuvar testleri yönünden konuya yaklaşırsak, **özel sektör sağlık kuruluşlarının kendi dengelerini**

kurabilmeleri ve ayakta kalabilmeleri için, SUT'ta yer alan testlerin birim karşılıklarının yaklaşık 4 katını almaları gerekmektedir. Eğer bu düzeyde bir fiyat dengesi kurulmazsa, faaliyetlerini sürdüremezler, ayakta kalamazlar, kalitelerini geliştiremezler ve yatırım yapamazlar.

İşte bu yüzden, **son 10 yıl içinde, Türkiye'deki özel laboratuvar sayısı 2000'den toplamda 200'ün altına inmiş durumdadır.**

Yani %30, %90 gibi farklar komiktir ve maliyeti karşılamaktan uzaktır.

Sağlık Bakanı'nın Yaklaşımı

Sayın Sağlık Bakanı Recep Akdağ, hatırlanacağı üzere, uzun süre özel kuruluşların da, kamu kurumlarının fiyatı olan SUT fiyatlarından çalışmalarını konusunda direnmiş ve fark alınmasına karşı çıkmıştır. Sonra bu fark %20, %30, bazı kuruluşlar için %90'a kadar çıkarılmıştır.

Alınan farklar, bu haliyle de yetersizdir. Çoğu özel sağlık kuruluşu, bu farklarla dengelerini kuramaz ve kaliteli hizmet üretmez.

Sayın Sağlık Bakanı'nın ve benzeri düşünenlerin, hangi gerekçeyle bu konuda direndiğini bilmiyoruz. Muhtemelen, ya yeterli bilgiden yoksundur, ya yanlış bilgilendirilmektedir, ya da başka bir bildiği vardır ki, bu konularda hep inatçı bir direnç sergilemektedir.

Ancak, ekonominin kuralları belirlidir ve 180'e mal edilen bir hizmet, 90'a satılamaz, satılırsa iflas edilir. Birçok örnekte olduğu gibi.

Sayın Sağlık Bakanı ve benzer düşünenlerin bu konulardaki direnci ve politikaları, çoğu özel sağlık kuruluşlarının iflasına, tasfiyesine ya da direnme gücü daha fazla olan yabancı kuruluşların eline geçmesine neden olacaktır.

Zaten de süreç böyle işlemektedir. Sayın Bakan ve ekibi, özel sağlık kuruluşlarının yabancıların eline geçmesine bilerek ya da bilmeyerek hizmet etmektedir. Acaba farkında mıdır?

Ulusal kurumların yabancıların kucağına itilmesinden ülkenin ne kazancı olacaktır? Kendi kurumlarımızı korumamız ve desteklememiz gerekmez mi?

NELER YAPILABİLİR?

Eğer Hastalardan Hiç Fark Alınması İstenmiyorsa

Bu durumda, her işlemin gerçek maliyeti saptanmalıdır.

Maliyetlere personel giderleri, kiralar, vergiler ve diğer tüm giderler de dahil edilir.

Birim işlem maliyeti ortaya çıkarılır.

Özel kuruluşlara, bu gerçek maliyet bedelleri ödenir. Özel kuruluşlar bu ödemeler dışında ek olarak bir fark almazlar.

Kamu kuruluşlarına da aynı bedeller ödenir. Bu durumda, kamu kuruluşlarına genel bütçeden verilen ücretler kesilir. Kira ödemeye başlarlar. Vergiye tabi olurlar. Diğer sübvansiyonlar da kaldırılır.

Özel ve kamu kuruluşları eşit hale gelmiş olur. Diğer bir deyişle, özel kuruluşlar da devletleştirilmiş olur.

Bu duruma en çok kim karşı çıkar dersiniz?

Başta kamu kuruluşları karşı çıkar. Çünkü personel maliyetleri dahil, devletten gelen sübvansiyonlar olmadan yarışamayacaklarını bilirler.

Maliye ve SGK karşı çıkar. Türkiye bütçesinin tamamını verseler, bu sistemi sürdürmeyeceklerini bilirler.

Mevcut SUT Fiyatları İle Devam Edilmesi İsteniyorsa

a)

Eğer SGK mevcut SUT birim fiyatlarını artıramayacak durumdaysa, kamu kuruluşları aynı şekilde devam eder.

Özel kuruluşların ise, SUT fiyatlarına ek olarak, kendi koşulları, hizmet anlayışları ve kalite düzeylerine uygun olarak, işletmecilik kuralları gereğince bir fark alabilmeleri serbest hale getirilir. Kuruluş seçimi, hastanın kendi özgür iradesine bırakılır.

b)

Ya da SGK tıbbi olarak mutlaka zorunluluk taşıyan işlem ve test listesini yeniden belirler. İşlem listesini daraltır, ancak bedellerini makul maliyet düzeylerine yükseltir. Kapsam dışı işlemleri de ödemez. Bu tür işlemleri isterse hastanın kendisi karşılar. Böylelikle SGK, giderlerini kontrol altında tutar.

Bu alternatiflerden başka bir yol aklınıza geliyor mu? Biliyorsanız lütfen söyleyin.

Ama şunu hiç unutmayalım: Sağlık hizmetleri pahalıdır. Tümünü karşılayabilecek bir ülke dünyada yoktur. Parasız da bu iş olmaz. Türkiye'nin kaynakları sınırlıdır. Elindeki parayı iyi kullanmak zorundadır. Sağlık hizmetlerinin giderlerini halk ile paylaşmadan bu hizmet sürdürülemez.

Ucuz populizmin de ömrü yoktur. Israr edilirse, bedeli daha fazla dış borç olarak geri döner.